

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 58 hallituksen esityksestä laiksi tapaturmavakuutuslain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunta on 3 päivänä joulukuuta 1992 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 324 laiksi tapaturmavakuutuslain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on eduskunnan päätöksen mukaisesti antanut asiasta lausuntonsa. Valiokunnan lausunto n:o 35 on tämän mietinnön liitteenä.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina esittelijä Jaakko Hannula sosiaali- ja terveysministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Taina Riihinen oikeusministeriöstä, yksikönjohtaja Olavi Räikkä valtiokonttorista, toimitusjohtaja Tapani Miettinen Tapaturmavakuutuslaitosten Liitosta, varatoimitusjohtaja Seppo Pietiläinen eläketurvakeskuksesta, puheenjohtaja Pentti Marjamäki tapaturma-asiain korvauslautakunnasta, apulaisjohtaja Teuvo Siitonen Maatalousyrittäjien Eläkelaitoksesta, asiamies Tapio Kuikko Suomen Työnantajain Keskusliitosta, työvoimapolitiittinen asiamies Martti Huttunen Liiketyönantajain Keskusliitosta, ympäristösihteeri Markku Wallin Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä, sosiaalis sihteeri Veikko Simpanen Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitosta, jaostopäällikkö Kaarina Knuuti Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitosta, osaston ylilääkäri Mari Antti-Poika työterveyslaitoksesta, johtaja Matti Huuskonen Uudenmaan aluetyöterveyslaitoksesta, työsuojelutoimitsija Reino Laurila Metallityöväenliitosta ja lakimies Jouni Salminen Rakennusliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tapaturmavakuutuslain päiväraha neljältä ensimmäiseltä viikolta tapaturman sattumisesta lukien saman suuruiseksi kuin sairausajan palkka. Tämän jälkeen se vastaisi nykyistä päivärahaa. Työstä johtuvat pahoinpitelyt saatettaisiin tapaturmakorvauksen piiriin. Tapaturmaeläkkeen tasoa tarkistettaisiin 65 ikävuoden saavuttamisesta lukien 70 prosenttiin vuosityöansiota. Vanhuuseläkkeellä ja täydellä työkyvyttömyyseläkkeellä olevan henkilön ansionmenetykskorvaus määräytyisi työssäoloaikaisen työansion perusteella. Haittarahaa koskevia säännöksiä tarkistettaisiin eräiden ammattitautien osalta. Lisäksi ehdotetaan eräitä teknisiä tarkennuksia ammattitautilakiin ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta.

Lain voimaantuloon liittyen on tarpeellista luoda menettely, jolla välittömästi voimaantulon jälkeen 65 vuotta täyttävän henkilön tapaturmaeläkkeen tason määrittely voidaan hoitaa joustavasti. Tästä syystä valiokunta esittää voimaantulosäännöksen 2 momenttia muutettavaksi.

Edellä esitetyistä ja hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

*että toinen ja kolmas lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomina ja
että ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:*

1.

Laki

tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/48) 16 §:n 5 ja 6 momentti, 18 a §:n 4—6 momentti ja 60 §:n 4 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 16 §:n 5 ja 6 momentti ja 18 a §:n 4—6 momentti 10 päivänä heinäkuuta 1981 annetussa laissa (526/81) ja 60 §:n 4 momentti 20 päivänä helmikuuta 1987 annetussa laissa (192/87),

muutetaan 3 §:n 3 momentti, 16 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta ja 2 momentti, 16 a §, 17 §:n 2 ja 3 momentti, 18 §:n 2 momentti, 18 a §:n 1 momentti, 19 §, 26 §:n 1 ja 2 momentti, 28 §, 41 §:n 1 momentti, 47 §:n 1 ja 2 momentti ja 60 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 momentti 24 päivänä tammikuuta 1986 annetussa laissa (86/86), 16 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta ja 2 momentti, 17 §:n 3 momentti, 18 §:n 2 momentti, 18 a §:n 1 momentti, 19 §, 41 §:n 1 momentti, 47 §:n 1 ja 2 momentti ja 60 §:n 1 momentti mainitussa 10 päivänä heinäkuuta 1981 annetussa laissa, 16 a § ja 26 §:n 1 momentti mainitussa 20 päivänä helmikuuta 1987 annetussa laissa, 26 §:n 2 momentti 7 päivänä marraskuuta 1958 annetussa laissa (440/58), 28 § muutettuna mainitulla 10 päivänä heinäkuuta 1981 annetulla lailla ja 23 päivänä joulukuuta 1981 annetulla lailla (1027/81) ja 60 §:n 2 momentti 29 päivänä joulukuuta 1983 annetussa laissa (1122/83), ja

lisätään lakiin uusi 4 a, 17 a, 18 b ja 28 a § seuraavasti:

3, 4 a, 16, 16 a, 17, 17 a, 18, 18 a, 18 b, 19,
26, 28, 28 a, 41, 47 ja 60 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

sovelletaan tapaturman sattumisen tai ammattitaudin ilmenemisen ajankohdasta riippumatta sellaiseen tapaturmaeläkkeeseen, jonka saaja on 1 päivänä maaliskuuta 1993 tai sen jälkeen täyttänyt 65 vuotta.

(3—8 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Tämän lain 16 §:n 1 momentin 2 kohtaa

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinnari, varapuheenjohtaja Taina, jäsenet Ala-Harja (ositain), Hiltunen, Hurskainen, Kempainen, Kuit-

inen, Muttilainen, Nordman, O. Ojala, Perho-Santala, Puhakka, Puisto ja Stenius-Kaukonen sekä varajäsenet Koistinen, Saari (ositain) ja Vehkaoja.

Vastalauseita

I

Viitaten perustuslakivaliokunnan lausuntoon liitettyyn eriävään mielipiteeseen katsomme, että 1. lakiehdotuksen 16 §:n 1 momentin 2 kohdan säännös olisi takautuvien vaikutustensa vuoksi vaatinut perustuslainsäätämisyjärjestystä. Etuutta heikennetään sellaistenkin vahinkoa kärsineiden osalta, joiden tapaturma tai ammatitauti on sattunut ennen lain voimaantuloa. Sen vuoksi olemme valiokuntakäsittelyssä ehdottaneet kyseisen säännöksen poistamista 1. lakiehdotuksesta.

Ensimmäisen lakiehdotuksen 18 a §:n mukaan haittarahan saamisen edellytyksenä olisi mm. se, että henkilö ei saa päivärahaa. Mm. työterveyslaitoksen asiantuntijalausuntoon viitaten katsomme, että tämä edellytys tulisi poistaa.

Lakiehdotuksen 18 b §:n 2 momentin muutos merkitsee sitä, että haittarahakorvauksen taso ei kaikilta osin vastaa sairaudesta aiheutunutta haittaa. Jos mainitun säännöksen mukaisesti haittarahaa maksetaan haittaluokan 10 mukaisesti, korvaus on vain 10 % vähimmäisvuosityöansion määrästä. Haittaluokan 15 mukaisesti maksettu korvaus vastaa käsityksemme mukaan paremmin sairaudesta aiheutunutta haittaa.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme,

että 2. ja 3. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisina ja että 1. lakiehdotus hyväksyttäisiin muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 16, 18 a ja 18 b § sekä voimaantulosäännös näin kuuluvina:

16 §

Päivärahan, tapaturmaeläkkeen ja perhe-eläkkeen suuruus määräytyy siten, että:
(1 kohta kuten valiokunnan mietinnössä)
(2 kohta *poist.*)

(2 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

18 a §

Haittarahaa suoritetaan työntekijälle, (*poist.*) jolle aiheutuu tapaturmasta johtuvasta vammasta tai sairaudesta pysyvää yleistä haittaavaa. Yleistä haittaa pidetään pysyvänä, kun vamman tai sairauden tila ei lääketieteellisen todennäköisyyden mukaan enää parane.

18 b §

(1 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

Vammoista ja sairauksista, joille on lääketieteellisen kokemuksen mukaan ominaista vamman tai sairauden tilan nopeasti kuolemaan johtava pahentuminen, suoritetaan haittaluokkaa 15 vastaava kertakaikkinen korvaus *heti taudin toteamisen jälkeen*. Haittaluokan ylittäessä 15 haittaraha suoritetaan jatkuvana sen haittaluokan mukaisesti, joka lääketieteellisen kokemuksen mukaan on ennakoitavissa ottaen huomioon vamman tai sairauden pahentuminen. *Nopeasti kuolemaan johtavissa sairauksissa tapaturmavakuutusjärjestelmä pyytää säännöllisin väliajoin selvityksen potilaan tilasta, jotta jatkuva korvaus osataan maksaa oikean haitan mukaisesti*. Jatkuvasta haittarahasta ei vähennetä kertakaikkisena maksetun haittarahan pääoma-arvoa.

(3—5 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

Voimaantulosäännös

(1 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)
(2 mom. *poist.*)
(2—7 mom. kuten valiokunnan mietinnön
3—8 mom.)

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1992

Jouko Skinnari
Virpa Puisto

Marjatta Vehkaoja

Kyllikki Muttilainen
Sinikka Hurskainen

II

Esityksessä ehdotetaan tapaturmavakuutuslaskia muutettavaksi siten, että päiväraha olisi neljän viikon viikon pituiselta ajanjaksolta tapaturman sattumisesta lukien saman suuruinen kuin työntekijälle maksettu sairausajan palkka. Tämän jälkeen päiväraha laskettaisiin kuten nykyisin työntekijän vuosityöansioista, eli sen suuruus olisi täysimääräisenä 1/360 vuosityöansioista.

Keskeinen muutos nykyiseen olisi — siinä muodossaan kuin valiokunnan enemmistö sen hyväksyi — että tapaturmaeläkkeen enimmäismäärää alennettaisiin 85 prosentista 70 prosenttiin vuosityöansioista eläkkeensaajan täytettyä 65 vuotta. Vanhuuseläkkeellä ja täydellä työkyvyttömyyseläkkeellä olevan henkilön ansionmenetykskorvaus määräytyisi hänen työssäoloaikaisen työansionsa perusteella. Haittarahaa koskeviin säännöksiin esitetään myös heikennyksiä.

Lakia on valmisteltu seitsemän vuoden ajan. Hallitus ei ole katsonut kuitenkaan tarpeelliseksi millään tavoin tiedottaa nykyiselle sosiaali- ja terveysvaliokunnalle esityksen viimeisistä lainvalmistelun vaiheista. Lakia ajetaan nyt eduskunnassa läpi kiireessä ilman, että valiokunnalla olisi ollut riittävästi aikaa paneutua näin mittavan uudistuksen yksityiskohtiin. Valiokunnalla ei ole ollut mahdollisuuksia riittävästi kuulla asiantuntijoita. Paheksomme hallituksen menettelyä asiassa. Tällainen lähes väkivaltainen asioiden käsittelytapa johtaa siihen, että eduskunnasta tehdään pelkkä ”kumileimasin”.

Tällä hetkellä työtapaturmista, työperäisistä sairauksista ja ammattitaudeista aiheutuu yhteiskunnalle 75 miljardia markkaa vastaavat kustannukset vuodessa. Esityksen lähtökohdat on yksipuolisesti määritelty. Tavoitteena on työtapaturmista aiheutuvien korvausten alentaminen ilman, että olisi paneuduttu siihen, miten työtapaturmia ja ammattitaueteja voitaisiin ennaltaehkäistä ja tätä kautta vähentää korvausten maksamisen tarvetta.

Valiokunnan hyväksymässä muodossaan esityksen 16 §:ään sisältyvää heikennystä sovellettaisiin vahinkotapahtuman ajankohdasta riippumatta kaikkiin 1.3.1993 lukien 65 vuotta täyttäviiin edunsaajiin. Tapaturmaeläkkeen enimmäis-

määrän alentaminen johtaa työeläkemenojen kasvuun. Esitystä voidaan ansioeläkemenoja kasvattavan vaikutuksensa vuoksi pitää myös hallituksen omien, eläkepoliittisten tavoitteiden kannalta epätarkoituksenmukaisena ja ristiriitaisena.

Käsityksemme mukaan lakiesitykseen sisältyvää tapaturmaeläkkeen enimmäismäärän alentamista ei pidä hyväksyä. Sen vaikutukset kohdistuvat muun muassa asbestin käytöstä vammautuneiden vahingoksi. Tällä hetkellä asbestin aiheuttamista sairauksista todetaan arviolta vain n. yksi kolmasosa. Asbestin käytöstä aiheutuvat sairaudet ja mahdolliset siitä saatavat tapaturmakorvaukset ovat suurimmillaan vuoden 2000 jälkeen. Nyt hallituksen tarkoituksena on taloudellisin perustein alentaa vakavista työperäisistä sairauksista aiheutuvia kustannuksia. Tätä emme voi hyväksyä.

Esityksellä heikennetään myös haittarahaa. Haittarahaa koskevien säännösten muuttaminen nopeasti kuolemaan johtavien ammattitautien osalta johtaisi sosiaaliseen epäoikeudenmukaisuuteen. Haittaraha laskisi yhteen viides-kuudes- osaan nykyisestä korvaustasosta niiden henkilöiden osalta, jotka saavat haittarahaa päivärahauden jälkeen. Tällä hetkellä noin puolet ko. sairastuneista kuolee ennen kuin haittarahaa nykyisen lain mukaan suoritetaan.

Käsityksemme mukaan kaikille kuolemaan johtavaan ammattitautiin sairastuneille tulee maksaa haittarahaa. Esitys ei kuitenkaan tätä turvaa.

Koska hallituspuolueiden edustajat valiokunnassa asettuivat tämän monia epäkohtia sisältävän lakiesityksen hyväksymisen kannalle, esitimme valiokunnassa kuitenkin välttämättömiksi katsomamme muutosehdotukset. Näitä esityksiä ei kuitenkaan hyväksytty. Esitimme alun perin näiden lakiehdotusten käsittelyn siirtämistä seuraaville valtiopäiville, jolloin mielestämme olisi tullut käsitellä eläkejärjestelmään tehtävät muutokset yhtenä kokonaisuutena.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset hylättäisiin.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1992

Marjatta Stenius-Kaukonen

Outi Ojala

EDUSKUNNAN
PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä

11 päivänä joulukuuta 1992

Lausunto n:o 35

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Eduskunta on lähettäessään 3 päivänä joulukuuta 1992 hallituksen esityksen n:o 324 laiksi tapaturmavakuutuslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina nuorempi hallitussihteeri Jaakko Hannula sosiaali- ja terveysministeriöstä, ympäristösihteeri Markku Wallin Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä, asiamies Tapio Kuikko Suomen Työnantajain Keskusliitosta, professori Mikael Hidén, professori Antero Jyränki, pääjohtaja Tapio Leskinen, oikeustieteen tohtori, lainsäädäntöjohtaja Matti Niemivuo, professori Ilkka Saraviita ja professori Kaarlo Tuori.

Käsiteltyään asian valtiosääntöoikeudelliselta kannalta perustuslakivaliokunta esittää kunoittaen seuraavaa.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tapaturmavakuutuslakia muun muassa siten, että päiväraha olisi neljän viikon pituiselta ajanjaksoilta tapaturman sattumisesta lukien saman suuruinen kuin työntekijälle maksettu sairausajan palkka ja että tapaturmaeläkkeen enimmäistaso olisi 65 ikävuoden saavuttamisesta lukien 85 %:n asemesta 70 % vuosityöansiosta. Esityksessä ehdotetaan lisäksi ammattitaitulakia ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakia tarkennettavaksi teknisesti.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta.

Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa käsitellään tapaturmaeläkkeen enimmäistason alentamista ja todetaan, että tapaturmaeläkkeessä on kysymys vahingonkorvausluonteisen etuuden antamisesta yleistä eläketasoa korkeampana

eikä se ole sellainen saavutettu etu kuin maksussa oleva työeläke. Lopulta perusteluissa päädytään siihen, että ehdotetut muutokset eivät heikennä toimeentulon lakisääteistä perusturvaa, koska tapaturmaeläke on ensisijainen työeläkkeeseen nähden. Siksi ensimmäistä lakiehdotusta ei voida jättää lepäämään valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n 7 momentin perusteella.

Valiokunnan kannanotot*Lakiehdotusten käsittelyjärjestys*

Valtiosääntöoikeudellisesti merkittävä kohta esityksessä sisältyy ensimmäiseen lakiehdotukseen siltä osin kuin täysimääräisen tapaturmaeläkkeen tasoa alentavia säännöksiä sovelletaan myös ennen uudistuksen voimaantuloa myönnettyyn tapaturmaeläkkeeseen siitä alkaen, kun eläkkeensaaja täyttää 65 vuotta. Ehdotetun sääntelyn valtiosääntöoikeudellinen merkitys pelkistyy kysymykseen, puuttuuko tällainen voimaantulojärjestely taannehtivasti sellaisiin varallisuusarvoisiin etuihin, joiden on katsottava nauttivan hallitusmuodon 6 §:ssä turvattua omaisuudensuojaa.

Tapaturmavakuutuslain mukaan työntekijällä on oikeus saada korvausta työtapaturmasta. Tapaturmaeläke on yksi tapaturmakorvauksen muodoista. Korvauksen suorittamista varten työnantajan tulee vakuuttaa työntekijänsä ottamalla tähän tarkoitukseen vakuutus vakuutuslaitoksesta.

Tapaturmaeläkeoikeuden taustalla on siten työnantajan vakuutuslaitoksen kanssa työtapaturman varalta tekemä sopimus, jonka peruste on lakisääteinen. Tätä työnantajan ja vakuutuslaitoksen välistä sopimusta on yleisiltä ominaisuuksiltaan pidettävä sen laatuksena yksityisoikeudellisena sopimuksena, johon pohjautuviin varallisuusoikeudellisiin etuuksiin kohdistuvaa jälkikäteistä kajoamista on valtiosääntöoikeu-

dellisessa tulkintakäytännössä pidetty omaisuus-
densuojan vastaisena. Työntekijän eli vakuute-
tun aseman kannalta nyt käsillä oleva sopimus-
suhde kuitenkin eroaa niistä tapauksista, joiden
pohjalta kyseinen tulkintakäytäntö on syntynyt,
siinä, että tapaturmavakuutus sopimus on tehty
muiden kesken työntekijän eli oikeudellisessa
mielessä kolmannen henkilön hyväksi. Työntekijän
oikeusaseman perusteena tässä tapauksessa
ei siten ole hänen itsensä solmima sopimus,
vaan tapaturmavakuutuslain 1 §, jonka mukaan
hänellä ”on oikeus saada korvausta tapaturmas-
ta, sen mukaan kuin tässä laissa säädetään”.

Valiokunta on aiemminkin arvioinut valtio-
sääntöoikeudellisesti sitä, miten on suhtaudutta-
va vallitsevien oikeussuhteiden perusteena ole-
van lain muuttamiseen. Valiokunnan käsityksen
mukaan (vrt. PeVL 9/1991 vp) yleisluonteisena
lähtökohtana tulee olla, että tavallisessa lain-
säädäntöjärjestyksessä annettua lakia voidaan
muuttaa samassa järjestyksessä, jollei erityisistä
syistä muuta johdu. Nyt käsiteltävänä olevassa
tapauksessa on oleellista, että tapaturmaeläke ei
ole työntekijän solmimaan sopimukseen sisälty-
vä etuus. Tähän nähden ja koska muitakaan
erityisperusteita poiketa edellä mainitusta ylei-
sestä lähtökohdasta ei ole, voidaan ehdotuksen
mukainen täysimääräisen tapaturmaeläkkeen
tason alentaminen toteuttaa valiokunnan mieles-
tä tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä.

Tapaturmavakuutuslain 47 §:n 1 momentin
mukaan tapaturmaeläke maksetaan kuukausit-
tain etukäteen, jolleivät asianomaiset toisin sovi.
Tämän johdosta valiokunta kiinnittää huomiota
siihen, että uudet säännökset tapaturmaeläkkeen

enimmäistasosta eivät voi tulla sovellettaviksi jo
erääntyneisiin eläke-eriin.

Tapaturmaeläkkeen enimmäistason alentami-
seen ei esityksen mukaan liity minkäänlaisia
siirtymävaiheen järjestelyjä. Niiden puuttuminen
voi johtaa joidenkin eläkkeensaajien kannalta
kohtuuttomaan tilanteeseen, varsinkin kun ote-
taan huomioon uudistuksen ajateltu voimaantu-
loajankohta ja esityksen siihen verrattuna kovin
myöhäinen antamishetki. Valiokunnan mielestä
esitystä tulisi — vaikkakaan asia ei vaikuta
säättämisyjärjestykseen — täydentää asianmukai-
sin siirtymäsäännöksin, joiden avulla pehmen-
nettäisiin uudistuksen vaikutuksia ainakin sel-
laisten tapaturmaeläkettä jo saavien kannalta,
jotka täyttävät 65 vuotta pian uudistuksen voi-
maantulon jälkeen.

Toimeentulon lakisääteinen perusturva

Hallituksen esitykseen n:o 234/1991 vp sisäl-
tyvään perusturvaetusluetteloon ja kyseisestä
esityksestä antamaansa mietintöön n:o 7/1992 vp
viitaten valiokunta katsoo, ettei valtiopäivä-
järjestyksen 66 §:n 7 momentissa säädetty lepää-
määnjättämismahdollisuus ole merkityksellinen
tämän esityksen yhteydessä.

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivalio-
kunta esittää kunnioittavasti,

*että lakiehdotukset voidaan käsitellä
valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädetys-
sä järjestyksessä.*

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa
ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Zyskowitz,
jäsenet Jansson, Kaarilahti, Kekkonen, Laine,

M. Laukkanen, J. Leppänen, Moilanen, Varpa-
suo, Vistbacka, Vähänäkki ja Väistö sekä vara-
jäsen Helle.

Eriävä mielipide

Katsomme, että lakiesitys edellyttää takautu-
vien vaikutustensa vuoksi perustuslainsäätämisy-
järjestystä. Esityksen 16 §:n 2 kohdan säännöstä,
jonka mukaan tapaturmaeläkkeen enimmäis-

määrä laskisi 85 prosentista 70 prosenttiin vuo-
sityöansiota työntekijän täytettyä 65 vuotta,
tultaisiin soveltamaan tapaturmavakuutuslain
muuttamista koskevan lakiehdotuksen voi-

maantulosäännöksen mukaan ”tapaturman satumisen tai ammattitaudin ilmenemisen ajankohdasta riippumatta sellaiseen tapaturmaeläkkeeseen, jonka saaja on lain tultua voimaan täyttänyt 65 vuotta”. Toisin sanoen etuutta heikennetään sellaistenkin vahinkoa kärsineiden osalta, joiden tapaturma tai ammattitauti on sattunut ennen lain voimaantuloa.

Asiantuntijalausuntoon viitaten katsomme, että oikeus tapaturmavakuutuslain mukaiseen tapaturmaeläkkeeseen (85 prosenttia vuosityöansioista) niille etuuden saajille, joiden vakuutustapahtuma on sattunut ennen lain voimaan-

tuloa, on sellainen hallitusmuodon omaisuuden suojan piiriin kuuluva varallisuus oikeudellinen etu, että sen heikentämistä merkitsevä voimaantulosäännös edellyttää lain käsittelemistä perustuslainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella esitämme,

että esityksen 1. lakiehdotus tulee käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyssä järjestyksessä ja

että esityksen 2. ja 3. lakiehdotus voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädetyssä järjestyksessä.

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 1992

Matti Vähänäkki
Esko Helle

Antero Kekkonen

Ensio Laine
Raimo Vistbacka

